

ارتباط هنرمند و مخاطب در جهان معاصر چگونه است؟

گفتمان هنرمند و جامعه

آثر: هریم سعیدپور

بهروز فاتفتان

ارتباط انسان-هنرمند-جامعه‌اش پرداخته است. به زعم او گفتمان رابطه میان انسان و محیط یک رابطه دو طرفه است که دارای گفتمان و تضاد است، یعنی انسان و محیط بر هم تأثیر می‌گذارند. در چنین تأثیر متقابل، فرد محیط را دگرگون می‌کند و هم زمان، رفتار و تجارب او به وسیله محیط دگرگون می‌شود. برای هر انسانی منظر شهری جنبه‌عینی و ذهنی دارد به طوری که این محیط را در کاوش‌های شناختی و احساسی خود درمی‌کند. این دریافت که بر رفتار انسان تأثیر می‌گذارد می‌تواند در نهایت منجر به احساس رضایت یا عدم رضایت از محیط گردد و یاد کل هدف از حضور انسان در محیط شهری را تغییر دهد. آن‌ها می‌توانند افراد را جذب و یا دفع کنند و یا حتی آن‌ها را ترغیب به عملی مناسب و یا نامناسب کنند

دلالت‌های واقع‌گرایانه و پیوندهای تاریخی

کیوان بیرانوند در مجموعه مجسمه‌هایی که در آرت سنتر به نمایش درآورده، علاوه بر نشانه گرفتن یک پدیده اجتماعی مشخص با دلالت‌های واقع‌گرایانه، اما این پدیده را به بستری تاریخی نیز پیوند می‌دهد که با بعد و پهنای آن به نمایش اومی بخشید. آثار کیوان بیرانوند

یادداشت

طراحی پوسترهای تئاتر به چه سمت و سویی می‌رود؟

گرافیک در خدمت پیام فرهنگی

روزبه صدر

پوسترهای تئاتر این روزها در چه شرایط و فضایی تولید می‌شوند و انتظارات تولیدکنندگان نمایش‌ها از طراحان پوستر چه جنبه‌هایی را دربر می‌گیرد؟ اساساً کارکردها و اقتضات پوسترهای تئاتر چیست و چگونه می‌توان در خصوص این کارکردها به توافق سازنده رسید؟ اگر مهم‌ترین ویژگی پوسترهای تئاتر را در قدرت تأثیرگذاری، همچنین هم‌استایون‌با ویژگی‌های آثار نمایشی بدانیم، طرح‌ها ارائه‌شده در پوسترهای نمایشی ما تا چه اندازه از این خصلت‌ها برخوردارند؟ پدیده‌ای است که بهره داشتن از چنین ویژگی‌هایی شاید کمتر به شکل مطلق در پوسترهای نمایش‌ها جلوه‌گر شود و عموماً این تصاویر به نسبت‌های مختلفی واجد چنین ارزش‌هایی هستند.

بخشی از پوسترهای تئاتر در این روزها در رویکردی توصیفی به شکل‌های مختلف تلاش بر ارائه تصویری داشته‌اند که به زعم طراحان این پوسترها به عنوان بازگوکننده فضای نمایش‌ها در نظر گرفته شده‌اند. اما این رویکرد توصیفی که

پرغصه رنج و دردهایی که در پشت‌های خمیده و صلیب‌واره‌های وی، رخ‌نمایان کرده‌اند. بیرانوند مشق آموخته مکتب پرویز تناولی است. پس بیهوده نیست که می‌توان اندیشه هنرمند را در پیچ و تاب‌های ماهرانه و متنوعی که روی فلز سخت آفریده، دید و از آن لذت برد. هنر بیرانوند، بیشتر از اینکه شخصی باشد، حکایت زندگی همه‌انسان‌هاست، یادآور کوله‌باری که سرنوشت بر دوش تک‌تک ما و دیعه گذاشته، و هیچ چاره‌ای جز به سر منزل رسانیدنش نیست.

دگرگونی و تحریف تصویر انسان از جهان

«در هم دیدن» عنوان نمایشگاهی گروهی در گالری ثالث است و در اینجا مفهوم ارتباط هنرمند و جامعه را از دریچه نگاه گروهی از هنرمندان ارائه می‌شود. پروژه‌ی «درهم دیدن» از مجموعه‌ی «کامرا» به اختلال و انحراف‌های دیداری می‌پردازد که تأثیر شدیدی بر کیفیت بینایی دارند و باعث تغییر و تحریف تصویر انسان از جهان می‌شوند. با تأکید بر تفاوت‌های فردی در جهان بینی، حفظ تکنیک شخصی و الهام از عوارض این اختلال‌ها، حاصل مجموعه بازنمایی تصور هر هنرمند در باب دریافت و درک تصویری متفاوت و ناقص از جهان

است. در بیانیه این نمایشگاه آمده است: «اعتماد ما به جهان بر پایه‌ی شناختی است که از طریق حسگرها ادراک را شکل می‌دهد؛ «دیدن» وسیع‌ترین آگاهی را از بیرون به ما می‌دهد. برای ارتباط با جهان، غالباً به چشم‌هایمان بیش از هر حسگر دیگری وابسته‌ایم. با ارتباط بیشتر زندگی روزمره‌ی ما با تکنولوژی‌های مختلف، ساختار مغز و چشم مختصات جدیدی را از دنیای پیرامون دریافت می‌کند. با افزایش امکان از دست دادن توانایی طبیعی دیدن، تصویر واقعی دنیا با ویژگی‌های دیگری تعریف خواهد شد و طبعاً ارتباط و بقا چالش‌های جدیدی را به همراه خواهد داشت. تفاوت در دیدن دنیا (از طریق چشم) در کنار اندیشه و برداشت‌های متمایز فردی از جهان، مفهوم قطعیت را بیش از پیش زیر سؤال می‌برد و باعث داشتن تردیدی همیشگی در دریافت مان از دنیا می‌شود. حال می‌توان گفت که تصویر ما از جهان مشترک و واقعی است؟ یا ماتنهاییست به شرایط و توانایی حسگرهایمان، تصویری بازنمایی شده از جهان را دریافت می‌کنیم؟»

تنهایی و نیاز همزمان به تعامل اجتماعی

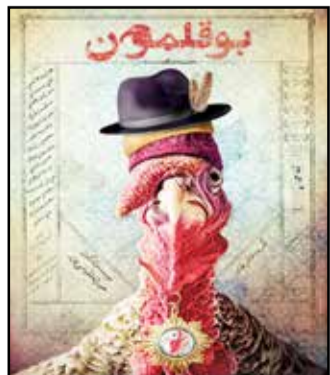
«پیش از اتمام مهلت نگریستن»

آثر: کیوان بیرانوند

سفرش دهندگان با ابعادی عمیق‌تر در زمینه فرهنگ مواجبه‌م. واقعیت این است که گسترش فضای مجازی و حجم تصویری که از طریق آن میان کاربران مبادله می‌شود سواد بصری عموم را گسترش داده و اطلاع‌رسانی تا اندازه زیادی با تصویر و طراحی گره خورده است. علیرغم اینکه در مرور پوسترهای فصل‌های گذشته نشانه‌هایی از کم‌توجهی به کارکردهای ویژه پوسترهای تئاتر در معرفی رویدادهای مرتبط با هنرهای نمایشی آشکار است، اما با رقه‌هایی از ظهور پدیده‌هایی در جهت گسترش و قدرت بخشیدن به این کارکردها هم‌اکنون سوی برخی طراحان گرافیک در این عرصه به چشم می‌خورد. اگرچه در حال حاضر ممکن است برخی از این پدیده‌ها به خودی خود ناموجه و حتی ناهنجار به نظر برسند، اما در عین حال می‌توان به تصحیح و تکامل چنین پدیده‌هایی امیدوار بود. در این مجال برخی از این پدیده‌ها را مرور می‌کنیم. یکی از رویکردهای رو به فزونی در طراحی پوسترهای نمایش اقبال طراحان به تابو گرافیک عنوان‌های نمایش‌هاست. این رویکرد که در حال حاضر نوعی ناهنجاری را در نحوه معرفی نمایش‌ها شکل داده در صورت دقت عمل بیشتر طراحان می‌تواند به یکی از عناصر سازنده پوسترهای تئاتر تبدیل شود. در این زمینه خوانا بودن و سریع‌الانتقال بودن

داده. البته تا زمانی که جایی برای نصب پوسترها در سطح شهر در نظر نگیریم و تنها در آرشوها، نمایشگاه‌ها یا کتاب‌ها آن‌ها را ببینیم، انتظار چندانی از تأثیرگذاری اجتماعی پوسترها هم نمی‌توانیم داشته باشیم. به هر حال جای اصلی ایده‌آل پوستر در خیابان‌ها و جولوچشم‌عامه مردم است نه صرفاً در کافه‌ها یا دانشگاه‌ها و فضاهای روشنفکرانه. اینگونه است که در شکل درست آن فرهنگ دیداری کلیت یک جامعه رشد می‌کند و سطح سلیقه عوض می‌شود. این مسئله به طور مشخص با ذهنیت سفارش‌دهندگان در ارتباط است. واضح است که جامعه تئاتر ارزش بیشتری برای مقوله پوستر قائل است و در این میان با

بوم‌خبر

کتاب زندگی و آثار «بهزاد گلپایگانی» رونمایی می‌شود

مراسم رونمایی از کتاب «بهزاد» در روز جمعه ۲۰ دی ماه از ساعت ۱۷:۳۰ تا ۱۹:۳۰ با حضور جمعی از اهالی هنرهای تجسمی و با سخنرانی عباس مشهدی‌زاده،

محمود ضرابمین پور، مجید کاشانی و معراج‌قنبری در خانه‌ی هنرمندان ایران (سالن استاد جلیل شهناز) برگزار خواهد شد.

این کتاب نخستین پژوهش جامع درباره‌ی «بهزاد گلپایگانی» طراح گرافیک و نقاش معاصر است که توسط «شتر نظر» منتشر می‌شود. گلپایگانی متولد ۱۳۱۷ و از نخستین ورودی‌های هنر کده‌ی تزئینی و جزو اولین هنرمندان مکتب سقاخانه بود. او با طراحی جلد کتاب در انتشارات فرانکلین برای اولین بار مجموعه‌ای کاملاً متمرکز بر تایپوگرافی را در تاریخ طراحی گرافیک ایران پایه‌گذاری کرد. بهزاد سال ۱۳۶۴ در سن ۴۷ سالگی درگذشت. کتاب «بهزاد» پروژه‌ای از «استودیو دفتر» است که پژوهش و نگارش آن را مجید کاشانی و معراج‌قنبری بر عهده داشته‌اند.

نخستین شماره فصلنامه

«مطالعات عالی هنر» منتشر شد

فرهنگستان هنر اولین شماره فصلنامه تخصصی مطالعات عالی هنر را منتشر کرد.

اولین شماره از این فصلنامه تخصصی، ویژه پاییز ۱۳۹۸، به سردبیری مصطفی گودرزی و با صاحب‌امتیازی فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران منتشر شد.

مطالعات عالی هنر نشریه‌ای است که به انتشار پژوهش‌ها و مقالات علمی، تألیفی و تصنیفی پژوهشگران و صاحب‌نظران در قلمرو هنرهای تجسمی و هنرهای دیداری و مطالعات میان‌رشته‌ای آنها با دیگر حوزه‌های هنر و سایر علوم می‌پردازد. «از عاقق پدر تاحاق پسر، کارستان هنری ابوالحسن مستوفی (حدود ۱۱۴۵-۱۲۱۲ هجری)» از یعقوب آژند؛ «تحلیل بازتاب گفتمان چپ در نقاشی معاصر ایران در دهه ۴۰ تا ۶۰» به اساس آرای میشل فوکو؛ «از ترنم تقوی و محبوبه پهلوان؛ «دوسویگی ار جاعی شمایل حضرت عباس (ع) در نبر دایما در آثار ماندگان نقاشی قهوه‌خانه‌ای» از هاجر سلیمی‌نمین و حبیب‌الله صادقی؛ «مطالعات تطبیقی فرم و عملکرد ظرف آیینی و نمادین ایران با تأکید بر ریتون‌ها» از فروغ عمونیان و حسن بلخاری قهقی؛ «درآمدی بر چیستی و چگونگی نقد دینی آثار هنری» از زهره کرمان؛ «بررسی نماهای معماری دهه‌های اخیر تهران از منظر دیوارنگاری، مورد پژوهی: خیابان انقلاب (میدان انقلاب-چهارراه فلسطین» از اصغر کفش‌چیان مقدم، سحرناز پیردهقان؛ «بروج مرد: از ایده تا تصویر، با تأکید بر نمونه‌های تصویری در جهان اسلام» از مهدی موحّد؛ «اواکوی عکس ماگرایت (در حال رفت‌وآمد) از دوتین مایکلز» از مریم علی‌اکبری؛ و «مقایسه تطبیقی دیونگارهای محمد سیاه‌قلم با سلطان محمد عراقی» از علی‌اصغر میرزایی مهر؛ عناوین مقالات منتشر شده در این نشریه است.

«اندرونی» در گالری ژاله

نمایشگاه نقاشی و حجم‌های سارا کشمیری با نام «اندرونی» در گالری ژاله کشمیری برپا می‌شود. کشمیری درباره مجموعه «اندرونی» می‌گوید: «خود پنهانی انسان، نقاب‌های مختلفی که او به فراخور حال بر چهره می‌زند و انکار و تظاهر که حاصل آن است، همواره ذهن را به خود مشغول می‌کند. رو در روشن با چهره پنهانم، بیش از هر چیز می‌ترسانم. راه فرار از این ترس فرورفتن بیشتر در خود است. هر اسم را از خود بیرون می‌کنم و خوب در آن می‌نگرم. این نمایشگاه جمعه ۲۰ دی ماه افتتاح می‌شود و تا ۲۹ دی در گالری ژاله به نشانی خیابان کریم‌خان زند، خیابان ایرانشهر، کوچه نوشهر، پلاک ۳ برپا خواهد بود.